

330.502.17-047

E 45^{.37}

ЕКОНОМІКА ВРАЖЕНЬ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ПРИНЦИПИ ІНКЛЮЗИВНОСТІ ТА СТАЛОСТІ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ»

ЕКОНОМІКА ВРАЖЕНЬ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ПРИНЦИПИ ІНКЛЮЗИВНОСТІ ТА СТАЛОСТІ

За науковою редакцією
доктора економічних наук
Н. І. Хумарової

КИЇВ
АКАДЕМПЕРІОДИКА
2024

Авторський колектив:

ХУМАРОВА Н. І., ПЕТРУШЕНКО М. М., КОСТЕЦЬКА К. О.,
ЧЕРЧИК Л. М., ШЕВЧЕНКО Г. М., ГОРДІЙЧУК Є. Г.,
ГОЛКОВА О. С., НІКОЛАЙЧУК Т. О., ВЕРНІГОРОВА Н. В.

Рецензенти:

А. І. КОВАЛЬОВ, д-р екон. наук, професор, ректор
Одеського національного економічного університету
М. А. ОКЛАНДЕР, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри маркетингу
Національного університету «Одеська політехніка»
В. М. СТЕПАНОВ, д-р екон. наук, професор, головний науковий співробітник
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

*Книга є продовженням багаторічної праці авторського колективу.
Текст доповнено, виправлено і розширено за виданням: Економіка вражень
і природокористування: принципи інклюзивності та сталості:
за наук.ред. Хумарової Н. І. — Одеса, 2021. — ISBN 978-966-02-9838-5*

*Затверджено до друку Вченою радою ДУ «Інститут ринку і економіко-
екологічних досліджень НАН України» (протокол від 07 вересня 2023 р. № 12)*

**Видання здійснено за кошти Цільової комплексної програми НАН України
«Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку
науково-видавничого комплексу НАН України»**

**Економіка вражень і природокористування: принципи інклюзив-
ності та сталості / Хумарова Н. І. (наук. ред.) та ін.; НАН України,
ДУ «Ін-т ринку і екон.-екол. дослідж. НАН України». — Київ:
Академперіодика, 2024. — 388 с.**

ISBN 978-966-360-498-5

Висвітлено наріжні питання розвитку інклюзивної економіки вражень у природо-
користуванні через розв'язання соціально-економічних та економіко-екологічних про-
тиріч і встановлення концептуального взаємозв'язку з економікою добробуту. Пред-
ставлено науковий підхід до визначення трансформаційного потенціалу сфери «еконо-
міка вражень — інклюзивний розвиток — природокористування». Розвинуто теоретич-
ні засади інституційного забезпечення розвитку економіки вражень, ґрунтовані на по-
ложеннях нової інституційної економіки. Запропоновано практичний інструментарій
розвитку послуг вражень у сфері рекреаційної діяльності в умовах цифровізації.

Для фахівців з економіки, соціального розвитку, менеджменту, екології, природо-
охоронної діяльності, управління.

УДК [338.4:159.9.072.532]+[330.15:502.171]

ISBN 978-966-360-498-5

© ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних
досліджень НАН України», 2024
© Академперіодика, оформлення, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ.....	3
ВСТУП	5

Розділ 1

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ВРАЖЕНЬ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ

1.1. Сучасні тренди світового економічного розвитку і виклики для України.....	9
1.2. Реалізація інклюзивної економіки вражень у природокористуванні.....	42
1.3. Протиріччя і потенційні конфлікти у сфері інклюзивної економіки вражень у природокористуванні.....	64

Розділ 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ВРАЖЕНЬ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ

2.1. Інтереси суб'єктів економіко-екологічної діяльності в контексті інклюзивної економіки вражень: комплексний підхід.....	79
2.2. Науково-методичні засади визначення взаємозв'язку інклюзивної економіки вражень: поведінковий підхід.....	94
2.3. Екосистемний базис активізації інклюзивної економіки вражень у континуумі «послуга — враження».....	116
2.4. Індексний підхід до ідентифікації можливостей розвитку інклюзивної економіки вражень в Україні.....	140

Розділ 3

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ВРАЖЕНЬ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ

3.1. Методологічні засади інституціонального забезпечення розвитку економіки вражень у природокористуванні на основі інклюзивного підходу.....	165
3.2. Інституціональне забезпечення інклюзивного туристично-рекреаційного природокористування.....	174

3.3. Механізми регулювання відносин надання послуг вражень у сфері природо- користування	182
3.4. Інститути громадянського суспільства і розвиток економіки вражень у при- родокористуванні на засадах інклюзивності.....	195
3.5. Механізми узгодження соціо-еколого-економічних інтересів суб'єктів інклю- зивної економіки вражень у природокористуванні.....	200

Розділ 4

**ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ
ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ВРАЖЕНЬ
У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ**

4.1. Перспективні напрями інклюзивного розвитку туризму в контексті економіки вражень.....	219
4.2. Оздоровчий туризм як напрям інклюзивної економіки вражень.....	249
4.3. Цифровізація у розвитку економіки вражень.....	278
4.4. Види послуг вражень залежно від форми очікуваних емоцій споживача.....	295
4.5. Чинники інклюзивності економіки вражень у міських парках Києва.....	303
4.6. Пропозиції щодо урівноваження інтересів суб'єктів інклюзивної економіки вражень на муніципальному рівні (на прикладі міста Київ)	326
ПІСЛЯМОВА.....	339
ЛІТЕРАТУРА.....	342
ДОДАТКИ	359
АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ.....	383